

مسلك اجتماعى

علم اجتماعى تعليم وسائل اجتماعيه مزه تطبيقه ايدى .

علم اجتماع مسلك اجتماعى به مركز خلقت اولدينى
كجى مسلك ده نوركيه نك اك وجدائل اولادلرينه
مرمكز استناد !

[صباح الدين بك ، مسلك اجتماعى و پروگرامى .]

مدير و باسره محرم : محمد على

برنجى سنه — — — — — ٤ نيمى جزه

مسلك اجتماعى مؤسسه علميه سى
استقلال مى ناصل تأسيس اولنه بيلير ؟
ملت مسئله سنى تنوير ايدى جك برنجى
كويلى ورنجبر اولميان چفتجى
علم اجتماعك فائده محليه سى

استانبول

مسلك اجتماعى مؤسسه علميه سى
غلطه . رومان خانى ، ايكنجى قات .

هلال مطبعه سى

علم اجتماعك

تأمين ايدہ جي منافع عملیہ

قوانین اجتماعیہ بی اوکرمک لزومی - قوہ ارادہ - محیطک درجہ تأثیر و تحکمی - اخلاق و معنویاتک درجہ تأثیری و علم اجتماع ایلہ اولان مناسباتی - علم اجتماعک فرد اوزرنده کی انطباقی و منقسمینک حیاتده اکتساب ایلدکاری نفوق .

قوانین اجتماعیہ بی اوکرمک لزومی

هر علم کی علم اجتماعده ، انسانلرک تأمین آرزو ایلدیکی براحتیاجدن تولد ایتشدرد .

اون سکزنجی عصرک اواخربنه طوغری بخار قوتنک کشفی و اون طقوزنجی عصرک نصف اولنده قوہ مذکوردهک ماکنه لره صنایع و نقلیاته داخل اولسی حیات بشریتده مهم برانقلابک مبدای اولور .

مثلا اوزمانه قدر صنعت حیاتی، بزم همان همان حالا بولنقده اولدینمز وضعیت کی اوسته و چراقدن متشکل و عائله تشکیلاتنه مشابیه برطرزده و هر درلو رقابتدن محفوظ و احتیاج محلی نسبتده محدود و بناء علیه تمامیه موضعی بر حالده ایدی . ماکنه لره سایه سنده استحصالانک فوق الحد تراییدی ایلہ نقلیاتک سهولت و امکانی ترقیات مدنیتهنک پیشواسی اولان بیوک مستحصللری بیکی یکی مخرجلر آرامغه سوق ایلنن و بویکیقت اونلره واسع برافق مساعی کشاد ایتشدرد . فی الحقیقه : استحصالاتی بوللامق ایچون مناسب کوردکاری مملکتلرک آسایشی، اخلاقی ، میل و استعدادی اونلری

عادنا بر مسئله موجوديت شكلكند. علاقه دار ايتكم باشلامش و بويله جه دنيا نك انكلكتره سندن ، آمر يقاسندن ، آلمانيسندن ، فرانسه سندن ظهور ايدن بو ترقياتك فياض جرياني كندى آره لرنده بر مجادله حياتيه و ضروريه توليد ايتكمكه برابر استحصالاتك مواد ابتدائيه سنى و یرن و مشتري سنى تشكيل ايدن او مخرج مملكتلره قارشى بر سياست مخصوصه اتخاذ ايله مستمر آ تعقيب ايللرى انتاج ايلشدر .

ايشلر بو صورته دال بوداق صالنجه ، مقدمار اوسته نك باشنه طوبلاديني اون ، اون بش كشى ايله ايشليان دستگاهلر يرينه بيوك سرمايه لرله تاسس ايتمش و امچنده بش يوز ، بيك ، اون بيك كشى چالیشان قاربقره لر ميدانه كمشدر . آرتق بو اوفى صنعتكارلردكانلرى قايه يه رق اوفاربقره لر كيرمكه مجبور اولمشلر و بويله جه سرمايه نك برنوع حكى آلتنه داخل اولمشلردر .

اومستحصل مملكتلرده باشلايان بو بيوك استحاله نك تاثيرى خارجه ده انتقال ايدهرك ازجه م مملكتمزده موجود اولان صنايع قديمى صفره ارجاع ايتمش و دنيا نك كيديشنى بسبتون بشقه بر مجرايه ادخال ايلشدر .

ما كنه دورى بر طرفدن صنايع و تجارت عالمده بو عظيم انقلابى توليد ايلديكى كى ديكر طرفدن هر شيد و مثلاً عالمه تشكيلاتنده ، مكشبلرده ، حكومتلر ك طرز فعاليتلرى اوزرنده ده بيوك تبدللىرى موجب اوله رق بوندن هر جمعيت تشكيلات اجتماعيه نه كوره اشكال مختلفه ده متأثر اولمش ؛ كيمى يكي وضعيته داخل اوله بيلمك ايچون آز جوق مديد بر بحران دورى ياشاش كيميسى ده بيوك اختلاللره وقار غشه لقره معروض قالمشدر . ايشته ما كنه عالمك توسع و انتشاريله تحدث ايدوب صنعت ، تجارت ، عالمه ، مكتب نهايت اداره حكومت كى هر نوع ايشلر ك تنظيم و سوق و اداره سنده كوندن كونه آرمان مشكلاتى اقتصادى ايتكم و بويله جه حيات اجتماعيه ده هر كون متزايداً بايرن مسائل مختلفه يى اكلامق احتياجيله دركه ، اون طقوزنجى عصرده علم اجتماع طوغمشدر .

كرچه بوزماندن اولده عائله مكتسب واصل كي تشكيلات اجتماعيه موجود ایدی . فقط بونلر بالاده اشارت ایلدیکمز اوافق محلی صنعت دستگاهلری كي بك آز تبدلانه معروض قالمقده و غایت بطی تحولات اظهاریلیده ایدی . و کذا بعض متفکرین ، انسانلر ازم سنده کی مناسبات حقنده کوزل شیلر یازمشلردی . فقط بخار قوتنک صنایع و نقلیات تطبیقیله سرزده ظهور اولوب هر فردی آری آری متأثر قبلان و بالنتیجه مسئله اجتماعیه دینیلان کیفیتله یاقیندن اشتغاله مجبورایلان بو عظیم انقلاب دوره سیه قدر متفکرینک افکار و مطالعاتی خلقلک اکثریت عظیمه سی علاقه دار ایدم مامشدر .

بودوره قاریشقلق و انقلابک الحاد و متبازل شکل عملیه ایله باترون آرم سنده تحدث ایتمش اولسندن بر جوق کیمسلر مسئله اجتماعیه سی عملیه مسئله سیله مترادف کورمشدر . حالبوکه حقیقت حالده مسئله اجتماعیه بوندن دها یک جوق واسع اولوب هیئت بشریه مختلفه نیک تنظیم و اداره سیه متعلق بالعموم مسائلنی شامل بولمقده در .

هرهانی بر مقصدک تأمین ایچون بر آرمیه کلش اولان هر هانی بر هیئت بشریه سی اداره ایتک اولردن کرک کنیدیلی و کرکسه ناظم و مدیرلری حسابیه نافع اولاجق بر طرزده استفاده ایدم بیلیمک ایچون هر حالده او هیئت بشریه نیک نه اولدیغنی ، نه کی عواملک تأثیراتی آلتنده بولندیغنی و بو عوامل آرم سنده قوانین اجتماعیه دیدیکمز منتظم بر رابطه و انسجامک اولوب اولدیغنی آراشدیرمق ایجاب ایدرکه ، بوده علم اجتماعک موضوعی تشکیل ایلر . و آنجق قوانین اجتماعیه و قوف سایه سنده درکه ، هر هانی بر هیئت نظامه صوقوله بیله چکی کی موجود اولانکده حالی و طابقی تقدیر و تعیین اولنه بیلور .

بالفرض الک بسیط بر هیئت اولمق اوزرم عائله سی نظر دفته آله لم .
ابون ، شبهه سز ، اولادینی سور . آنجق بو محبتک اولاد اوزرند
صورت تطبیقنه کوره او جوق مختلف نمونه لر عرض ایدر . اگر ابون

فرط محبتى سائقه سيله جوجنى مردم بر حايث و وصايت آلنده بولنديرمنى موافق كورور و جوجنك هر بر تشبىي ايچون كندى مداخله سى لازم كلديكنه قانع بولنور ايسه بالطبع اوچو جوق قوه تشبىي دن محروم و دائما استاده مفتقر بر حالده يديشير و ابوينك بر سورتله حمايه سى رفع ايديلنجه جوجى ده حياتده بوجالار .

لكن عنى محبت شو صورتله ده تحلى ايدم بياير . ابوين ديركه بوجو جوق بالاخره بر آدم اوله جقدر ، بناء عليه حياتنده كندى كندى اداره ايتى لازمدر . بونكه چونده دها بك كوچوك ياشده ايكن بيله جوجنه كيمسه نك معاونته محتاج اولمدهن يابه بيله جكى شيلرى تعليم ايدر . اوني يواش يواش محاكمه و اتخاذ قراره آلدديرر و ممكن اولدينى قدر حايث و وصايتى حس ايتديرر . بويله جه جوجق حايثله دكل بلده كندى قدرت و اراده سيله يشامفه آلمش اوله جفندن ابوينك هر نه صورتله اولورسه اولسون غيبتى آنى حياتده شاشيرتماز .

ايشته بوايى تربيه نك هر برى ده كنديسنه كوره بر سيره و بر عاقبه مالكدر . يعنى بر قانونه تابعدر . برنجى طرز تربيه نك يتشد بر ديكى آدم ايكنجى به بكنزه به من . و برنجى طرزده بر عائله كورلديكى وقت اوندن ، تشبىي قورقان ، طفلى اولغه مستعد بر آدم چيقا جغه حكم ايديلير . ايشته بوبر قانون اجتماعيدر .

قوه اراده

بالاده كى مثاله اولدينى كي معين بر طرز تربيه كز معين بر نتيجه تولد ايلر ايسه ده ايشته ديك كز اصول تربيه ي قبول ايتك سرك اراده كزه معلق بر كفيندر . و آنجق اراده كزك تعلق ايدم جكى حادثاتك نتايج و عواقب آره نده بر انسجام و قانونك موجوديتى و بوكا درجه و قوفكز سايه سنده دركه او قوه اراده به تصرف ايتك قابل اوله بياير . مسئله يي ايضاح ايدم .

علوم طبیعیہ و قانون دیدیکمز شیء بر کیفیت و یا حادثہ نك دیگر بر کیفیت و حادثہ ایله اولان مناسبت معینہ و مقررہ شدن عبارتدر .
 بالفرض صفر درجہ حرارتہ کتیریلان سو دونا . و یا شو معدن شود درجہ حرارتہ حال ذوبانہ کلیر . شوغاز شو تضییق تحتندہ جمع ایدر . یعنی صویک صفر درجہ حرارتہ کتیرلمسی کیفیتله دونمسی کیفیتی یکدیگرینه قطعاً مربوط بر مناسبت و بر قانوندر . بونی بیله کدن صکره صوی یا صو اوله رق و یا خود بوز اوله رق استعمال ایتک آرتق طوغریدن طوغری به سزک اراده کزہ قالمش بر کیفیت اولور . ایسته بر طرفدن بوقوانینک مو . جو دیتی و دیگر طرفدن سزجه معلوم اولمسی سایه سنده اراده کزی سربستهجه استعمال ایله بیلیسرکز . اگر صفر درجہ حرارتہ کتیریلش صو کاه دونمق و کاه دونمق کبی غیر معین بر طبیعت مالک بولنسه ایدی و یا کیفیت انجماد سزجه تمامیله مجهول اولسه ایدی بالطبع سزک اراده کزده سربست بولنه مزدی . دها طوغریسی سز صویه دکل صوسزه حاکم اولور ایدی . بوبویله اولدینی کبی حادثات اجتماعیه ده بونک عیندر .

شو حالده قوانین اجتماعیه و قوف ، انسانی آرادینی بولمق ایچون تصادف دیدیکمز تأثیرات مجهولہ دن آزاده ، صریح و معین بر بولده یور و نمکه خدمت ایدر و بویله جه کک فردک و ککسه بر هیئتک مقدراتی کندی اراده سنه تودیع ایدلمش بولنور ؛ و آرتق او فرد و یا او هیئت افکار و اعمالده حریتہ نائل اولوب شئونات دهر و عالم تعبیرله افاده ایتک ایسته دیدیکمز هیولایه منقاد اولمز .

مبطلک درجه تأثیر و تحملگی

بالاده کی تربیه مثالنده ذکر ایدلیدی اوزره هر فرد ایستدیکی شکلی قبول ایتکده بر درجهیه قدر سربستدر . فقط بر (هیئت) طرفندن یکی بر شکل اریله قولای قولای قبول ایدیله مز . زیرا : اونک بو کونکی حالی

شمدي به قدر دوام ايدوب اونی بو وضعيته کتيرن مادی و معنوی عوامل و تأثیراتک نتیجه سیدر .

تشکیل اجتماعي بیامک ایچون تأثیرات مذکور به کسب وقوف و آکا کوره مسئله به حلول ایتمک ایجاب ایدرکه، بو معلوماتی ده علم اجتماع ویره جکدر . علم اجتماع منتسبینه محیطک هر درلو الجاآت و تأثیراتی طانتدیرر . و بویله جه شمدي به قدر اونلرک تأثیراتنه زبون اولان و حدودندن طیشاری به جیفه بیان فردی تدريجاً اونلره تحکمه مقتدر قیلار . بوجریان هر هانکی بر محیطک افرادینه طاغید قجه او محیطده ایستایسته من اوجریانک عاقبتنه طوغری تحول ایلر . علم اجتماع ، بر عصر دن بری اکتساب ایلدیکی عظیم ترقی سایه سنده چالید شمعقدن و یورو لمقدن اوصانجه جق منتسبینه تأثیرات محیطه نك حدودینی امنیتله آشمی و آشدقدن صکرده یورو منک ایچون لازم کلان بولی و ناسل یورو نه جکفی او کره تیور . « علم اجتماع مسلك اجتماعي به مرکز خاقت اولادینی کبی مسلك ده تور کیانک الک وجدانی اولاد لریته ، و مرکز استناد ! (صباح الدین) »

اضدیه و معنویاتک درجه تأثیر و ضروری و علم اجتماع ایلر مناسبتی

یوقاریده بروسيله ایله علم اجتماعک یورو نمسی لازم کلن بولی ده کوستر دیکفی سبویه مش ایدک . حالبوکه : بو مطالعه اخلاق و معنویات مفهومینی تقدیر ایدنلرجه بلکه برده جه به قدر کستاخانه تاقی ایدیله یلیر . ارنکچور مسئله محتاج ایضاح و تفسیر در .

- اخلاق و معنویات دبدیکمز دستایر علویه جمعیات بشریه نك دوام و بقاسه فوق العاده خادم اولمش ایسه ده عینی عقائد معنویه به مالک متعدد هیئتلرده مشهود اولان تشکلات اجتماعیه فرق لری ایضاح ایتدیکی کبی اساسات معنویه می مین هر هانکی بر هیئتک ادوار مختلفه ده کوستر دیکفی وضعیتلری بر اصول علمی ایله کلا تماماشدر . بر عصر اولنکی مربوطیت اخلاقی و معنویه منک بو کون نه دن موجود اولدیغنی معنویات ایضاح ایتبو . آنکچون معنویاتک

جدودى بالاده كى تربيه مثالند. اولدينى اوزره بررتبه وصايتده قاليور. علم ايسه ، علم اجتماع ايسه وصايت دكل اراده ي اظهاده چاليشيور . يعنى استحصال ايتك ايستديكك بر مقصدك نه درجه لره قدر قابل اجرا اوله جنى ماده و عياناً كوستره رك سى سوق ايدييور .

علم اجتماعك تأمين ايدمه چكى نفوس

بورايه قدر بسط و تمهيد ايديان بحا كات بوعلمك درجه لزومى ايضاح ايتمكد. ايسه ده افكار آتیه كيفيتك توضيحى تأمين ايله چكى اعتباريله ابروجه شاين تذكار كورلمشدر. اخلاق و معنويات انسانلرى سعادت حقيقه يه مظهر ايدمه چك بر جوق كوزل غايه لر كوسترييور . فقط بو غايه لره نه صورتله واصل اوله بيله چكى تعبير آخرله دنيا نك هر عانكى بر نقطه سنده بر جوق عوامل طبعيه و ضروريه تحت تأثيرنده بولنان بر فردك نه وجهله چاليشه رق بو غايه لرى اقتطافه نائل اوله بيله چكى كوسترييور . فقط انسانلرجه بوفرو عاتك تعين و تثبيت ايديله مة سى او غايات علويه يه بحق ارتقا يده مانع اوليور . بناء عليه مقصد حقيقى ده حاصل اوله مييور .

شو قدر كه : علم اجتماعك كوستره چكى يول سهولتله استحصال ايدلميبوب خيلى چاليشمق و او غراشمق ايله بولنه ييلور . و بو بایده كى مساعى نه قدر عريق و احاطه لى اولور ايسه تعين ايديله چك بولده اول مرتبه سالم و آمين اولور . بوسا يده بالفرض قواى اجتماعيه ي بر صورت معينده سوق و استعمال ايدمه رك سعادت و رفاهى تأمين ايتك ، حيات خصوصيه و عموميه ي اصلاح ايدرك هيئت اجتماعيه ده بر آه نك و وفاق توليد ايتك از بر موفقيتميدر ؟

قوانين اجتماعيه ي او كره نه بيلمك ايله دكليدرك : حياتك مختلف صفحاتنده اك طوغرى خط حر كتى تعين ايدمه بيلمك ، بالفرض رغائلك تأسسند ، چو چقدر ك تربيه سنده ، هر هانكى برايشى دستكاهلامقده ، جميات خصوصيه و متشبه نك تشككند و نهايت حيات عموميه و سياسيه ده اك امين و الا طوغرى بولى بولمق ممكن اولور .

هر كيمكه حياتنده بو قوانينى كندينه رهبر انخاذا ايتشددر هر زمان اونك نتايخ طيعيه سنه قارشو منتدار قالمشدر . مثلاً حياتك بوكون كې بك آلم بر دوره سنده هر درلو حسن نيت و صافيت قلبيه ايله متحلى اولانلرك مابوس و نوميد قالميرنه مقابل بوفلاكتك اسبابى علمى بر صورنده ايضاح ايله بيلنلر و بساء عليه خلاص چاره سنى دوشونه بيلنلر بالطبع دها اعتدالله بو آجى وقايعى قارشولامش اولمز لرمى ؟

و كذا بوبله بر بخران قارشوسنده نه ياسيله بيلمك ممكن اولديغنى ثابت ايدرك و لزومسز ، بيسود خياللره قاييلميه رق هم نفسنه و همده زمانه بحق تصرف ايدم بيلمك تا مبن ايدلمش اولمز مى ؟

ايشته قوانين اجتماعيه و قوف سايه سنده دركه حصولنى قلباً آرزو ايلديكمز بر مقصدك نه درجه لره قدر آلدن ايديله سيله جكنى تعيين ممكن اولديغى كې بو وايدده شبهه ، خاجان ، قرار سزاق ، عصبيت كې وقتمزى و قوتمزى غائب و اسراف ايدن فجميع بخرانلردن اجتناب قابل اولور .

شوخالده بو علم و بو قوانين دنيانك هر هانكى بر نقطه سنده و هر هانكى برايش ايله اوغراشان هر هانكى بر فردده بوكون ، اعمال اربعه يي بيلمك قدر مفيد اولور . چونكه بوكون ، مناسبات عموميه بشريه تك منافع منفردده و كليّه او زرنده اول مرتبه دال بوداق سالو برديكى بركوندر . شمدى به قدر علم اجتماع نامنه تصاف ايلديكمز آ ناردن منتسبينك ، هر هانكى برمسلكده بولور ايسه بولنسون موفقيتله نمز ايتش اولديغنى او كرنديك . او قوديقمز بر طرف . افسانك كندينه قارشى نفسدن بيوك بر شاهد حقيقى اوله مز ، شوناچيز سطرلرى يازان واضع الامضا ، بو علمك منتسبى اولديغنى بيان ايدمك قدر جرأتكار اولديغنى حالده موجوديتى هر مناسيله اوندن منمكس اولان حقايق عمليه و مفيدده مديوندر . اونكه چون هر فردده بو مسلكده جهد و اقدام ايتلكى كمترا نه توصيه به اجتناسار ايلر و خلاص و نجانى انجق بونده كورور .

اورخاى